

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/20/2018
Identifikačné číslo spisu: 1016201149
Dátum vydania rozhodnutia: 21.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016201149.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: T. Š. (predtým N. N.), nar. XX.XX.XXXX, bytom W.. M.. G. XX, XXX XX Z., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o neprávom vyplatený vdovský dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13. marca 2015, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Sd/88/2016-48, zo dňa 28. marca 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Sd/88/2016-48 zo dňa 28. marca 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie krajského súdu

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 8Sd/88/2016-48 zo dňa 28. marca 2018 podľa § 250q ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) ako vecne správne a zákonné potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 13.03.2015 číslo XXX XXX XXXX. Navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplynulo, že krajský súd rozhodnutie odporkyne preskúmal podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Za preukázané krajský súd považoval, že odporkyňa rozhodnutím zo dňa 13.03.2015 číslo XXX XXX XXXX X právne odôvodneným ustanovením § 236 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z., § 227 ods. 3 druhá veta zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z., ustanovením § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“ alebo „zákon o sociálnom poistení“), ustanovením § 46 ods. 1, 2, 7 zákona č. 100/1988 o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“ alebo „zákon o sociálnom zabezpečení“) zaviazala navrhovateľku do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok v celkovej sume 14 862,84 Eur. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázala na vyplácanie vdovského dôchodku odporkyňi

za obdobie od 02.01.2010 do 31.12.2010 v sume 235,40 Eur mesačne, od 01.01.2011 do 31.12.2011 v sume 239,70 Eur mesačne, od 01.01.2012 do 31.12.2012 v sume 247,70 Eur mesačne, od 01.01.2013 do 31.12.2013 v sume 255,- Eur mesačne a od 01.01.2014 do 01.01.2015 v sume 260,70 Eur mesačne, v celkovej sume 14 862,84 Eur, napriek tomu, že navrhovateľke nepatrilo. Uviedla, že navrhovateľka dňa 12.12.2009 uzatvorila manželstvo, čo ale neohlásila, a túto skutočnosť odporkyni dňa 23.10.2014 oznámil jej manžel a súčasne bola potvrdená aj matričným úradom v M.. Rozhodnutím zo dňa 10.11.2014 bola počnúc dňom 02.01.2015, navrhovateľke výplata vdovského dôchodku zastavená.

3. Ďalej krajský súd zistil, že navrhovateľka podaniami zo dňa 12.02.2010, 19.07.2010 a 15.12.2010 odporkyni oznamovala, že dňa 12.12.2009 uzavrela manželstvo a z toho dôvodu žiadala o pozastavenie vyplácania vdovského dôchodku. Krajský súd uviedol, že podaním zo dňa 16.01.2016 navrhovateľka poukazovala na to, že svoju povinnosť podľa § 227 ods. 3 ZSP si splnila trikrát, o čom založila kópie listov a podacích lístkov. Namietala postup odporkyne, žiadajúcej vrátenie finančnej čiastky, pretože chybu nespravila ona, ale odporkyňa a v ďalšom opisovala neetické správanie svojho manžela (oznamovateľa) ako aj postupy a spôsoby Sociálnej poisťovne. Toto podanie navrhovateľky, odporkyňa predložila súdu ako odvolanie voči jej rozhodnutiu

4. Vo vyjadrení zo dňa 23.06.2016 odporkyňa žiadala napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť, pričom poukázala na rozhodnutie zo dňa 08.07.2002 č. XXX XXX XXXX, ktorým podľa § 45 a § 49 ZSZ priznala navrhovateľke od 18.04.2002 vdovský a sirotsky dôchodok. V poučení rozhodnutia bolo uvedené, že oprávnený alebo iný príjemca dávky je povinný v lehote do 8 dní písomne ohlásiť zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na dávku, jej výšku a výplatu. Navrhovateľka dňa 12.12.2009 uzatvorila manželstvo a informáciu o tom odporkyni dňa 23.10.2014 oznámil manžel navrhovateľky. K argumentácii a dôkazným prostriedkom navrhovateľky, že už v roku 2010 hlásila uzatvorenie nového manželstva, odporkyňa poukázala na to, že navrhovateľka vo svojich podaniach neuviedla žiadne identifikačné údaje a vdovský dôchodok naďalej prijímala, čím spôsobila vyplatenie dávky neprávom. Poukázala aj na to, že pri preverovaní oznámení doručených navrhovateľkou zistila, že záznamy z roku 2010 sa už v jej organizačnej zložke nenachádzajú.

5. Dňa 14.03.2018 bolo krajskému súdu doručené podanie navrhovateľky označené ako žiadosť o vzatie návrhu späť. Navrhovateľka v odôvodnení uviedla, že žiaden návrh voči odporkyni na súd nepodávala, poprela tvrdenie odporkyne o nesplnení si oznamovacej povinnosti v súvislosti so zmenou jej stavu a žiadala o vzatie jej návrhu späť preto, aby si odporkyňa svoje pochybenie uvedomila. Na základe výzvy súdu zo dňa 14.03.2018, ktorou žiadala navrhovateľku o vyjadrenie či na požiadavke späťvzatie návrhu zotrúva alebo žiada o preskúmanie predloženej veci v zmysle príslušných zákonných ustanovení, navrhovateľka podaním doručeným súdu dňa 28.03.2016 opakovane poukázala na splnenie si svojej oznamovacej povinnosti, a to hneď po doručení opraveného sobášneho listu, opakovane namietala postupy a spôsoby riešenia problémov odporkyňou, pričom poukázala aj na to, že od novembra 2015 jej opäť vznikol nárok na vyplácanie vdovského dôchodku a napriek tomu jej zo strany odporkyne nebol vyplatený ešte ani cent. Súd žiadala o spravodlivé posudzovanie a rozhodovanie, nakoľko zákony platia pre všetkých rovnako.

6. Krajský súd zákonnosť rozhodnutia odporkyne preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 227 ods. 3 v spojení s § 269 ods. 1, § 236 ods. 1, § 209 ods. 1, 2, 4, § 195 ods. 1, 2 uvedeného zákona a súčasne v intenciách zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 46 ods. 1, 2, 7 a súčasne v intenciách právnej úpravy ustanovenej v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, postupom podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v zmysle ustanovenia § 491 ods. 1, 2 v spojení s § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (SSP).

7. Krajský súd uviedol, že z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že dôvod zániku vdovského dôchodku, t.j. uzatvorenie nového manželstva dňa 12.12.2009, oznámil odporkyni vtedajší manžel

navrhovateľky, W. N.. Navrhovateľka vo svojich podaniach síce argumentovala a aj odporkyni doručila fotokópie oznámení zo dňa 12.02.2010, 19.07.2010 a 15.12.2010, ktorými oznamovala uzavretie nového manželstva, no administratívny spis subsumuje aj také listinné dôkazy, ktoré dobromyseľnosť navrhovateľky prijímať jej nepatriace dávky významným spôsobom spochybňujú. Navrhovateľka, napr. listom zo dňa 14.12.2011 zaslala odporkyni vyjadrenie k jej oznámeniu o predpísanej dlžnej sume, pričom v záhlaví sa označila len ako T. N.. Na žiadosť odporkyne zo dňa 04.08.2013, ktorou žiadala oznámiť, resp. predložiť úradne overený doklad o navrhovateľkinom správnom priezvisku, navrhovateľka doručila fotokópie pasu a vodičského preukazu, opatrené otláčkami notárskej pečiatky zo dňa 17.09.2013, osvedčujúcimi doslovnú zhodu s úplným prvopisom oboch dokladov, obsahujúcich meno T. N.. Ďalším podaním zo dňa 11.11.2014, odporkyni doručeným dňa 19.11.2014, navrhovateľka žiadala, opätovne v záhlaví označená ako T. N., o zaslanie sirotského a vdovského dôchodku na účet jej syna, z dôvodu zmeny svojho zdravotného stavu, pre ktorý nie je schopná chodiť po dôchodok na poštu.

8. Ku skutkovým zisteniam krajský súd poukazom na znenie ustanovenia § 236 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z pre naplnenie dôvodov, ktorej je príjemca dávku povinný vrátiť, konštatoval, že príjemcovi dávky možno uložiť povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú dávku (alebo jej časť) len v troch prípadoch, a to, ak nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom, prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila a ak vedome spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila. Podľa názoru krajského súdu, interpretáciou všetkých troch skutkových podstát možno dôjsť k záveru, že navrhovateľka naplnila obsah všetkých troch, najmä však skutkovej podstaty podliehajúcej písm. a/ a b/. Krajský súd uviedol, že ak by aj vzal do úvahy obranu navrhovateľky, že podaniami zo dňa 12.02.2010, 19.07.2010 a 15.12.2010 oznamovala uzavretie nového manželstva, a teda, že povinnosť uloženú jej ust. § 227 ods. 3 ZSP si splnila, hoci nie v zákonom určenej osemdňovej lehote, navrhovateľka sama svojím konaním, resp. ďalšou korešpondenciou poprela pravdivosť, resp. dobromyseľnosť jej konania, nakoľko vyššie uvedené listinné dôkazy samy o sebe popierajú dôveryhodnosť navrhovateľky, ktorá predložením overených fotokópií vodičského preukazu a pasu zo dňa 17.09.2013, na meno T. N., reagovala na výzvu odporkyne zo dňa 04.09.2013 o preukázaní zmien v jej stave. Navrhovateľka vo svojich podaniach, všetkých z roku 2010, odporkyni oznamovala nielen uzavretie nového manželstva, ale súčasne ju žiadala aj o pozastavenie vyplácania vdovského dôchodku a na strane druhej ju podaním zo dňa 11.11.2014 žiadala o vyplácanie vdovského dôchodku na účet jej syna. Z uvedeného teda vyplýva, že navrhovateľka si bola vedomá povinnosti splnenia svojej oznamovacej povinnosti a z nej prameniaceho následku nemožnosti prijímania dávok vdovského dôchodku, nakoľko o jeho pozastavenie v listoch zo dňa 12.02.2010, 19.07.2010 a 15.12.2010 sama žiadala, tieto ale napriek tomu prijímala, a to za obdobie od 01.01.2010 do 01.01.2015, celkovo v sume 14 862,84 Eur.

9. Krajský súd dospel k záveru, že povinnosť navrhovateľky, neprávom prijatú sumu vrátiť, je jednoznačná a rozhodnutie odporkyne zo dňa 13.03.2015 je vecne i právne správne, a preto ho podľa § 250q ods. 3 O.s.p. potvrdil.

10. Krajský súd k svojmu procesnému postupu, ktorým nerozhodol o späťvzátí návrhu navrhovateľky, ale konal v merite veci uviedol, že odôvodnenie tohto späťvzatia nekorešpondovalo s následkom takéhoto procesného návrhu, nakoľko z dôvodov uvádzaných navrhovateľkou bolo zrejmé, že jej cieľom je zastavenie konania o návrhu odporkyne, ktorú mylne považovala za navrhovateľku.

11. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa ustanovenia § 250l ods. 2 v spojení s ustanovením § 250k ods. 1 O.s.p. a keďže navrhovateľka v konaní úspech nemala, právo na náhradu trov konania jej nepriznal.

II.

Odvolanie navrhovateľky

12. Proti uvedenému rozsudku krajského soudu podala v zákonné lhůtě odvolání navrhovatelka. Navrhovala, aby odvolací soud napadnutý rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil na další konání.

13. V důvodech odvolání navrhovatelka namítala nedostatečně zistený skutkový stav. Žádala prešetřit listinné doklady, které podle krajského soudu dobromyselnost přijímat nepatriace dávky významným způsobem její jednání spochybňují. Trvala na tom, že svou nahlasovací povinnost si vůči Sociální pojišťovně splnila řádně v zákonné lhůtě. Nesouhlasila s argumentací odporovatelky jako aj soudu prvního stupně popierajúcich pravdivosť jej tvrdení a predložených dokladov. Důvodila, že od roku 2010 má svoje doklady totožnosti na meno T. N., rod. N. (občiansky preukaz, vodičský preukaz, kartičku poistenca), a preto nie je možné, aby odporovateľka dňa 14.12.2011 ani 04.08.2013 zaslala doklady totožnosti na meno N., keď ich pri zmene priezviska odovzdala na policii. Namietala, že pokiaľ by Sociálna poisťovňa zisťovala dôkladne a spravodlivo, zistila by, že navrhovateľka postupovala podľa § 45 a § 49 ZSZ a nič neporušila.

III.

Vyjadrenie odporovatelky k odvolaniu navrhovatelky

14. K odvolaniu navrhovatelky odporovateľka sa vyjadrila tak, že navrhovala, aby odvolací soud napadnutý rozsudek krajského soudu, ako vecne správný, potvrdil.

15. V důvodech vyjádření odporovatelky uvedla, že odvolací důvody navrhovatelky uváděné v jej odvolání nepovažuje za opodstatněné. Vyslovila názor, že soud prvního stupně správně zjistil skutkový stav věci, na základě kterého věc náležite právně posoudil, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporovatelky.

IV.

Konanie pred odvolacím súdom

16. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) upravujúci v zmysle § 1 a/ právomoc a príslušnosť správneho soudu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b/ konanie a postup správneho soudu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

17. Podľa ust. § 492 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok účinný od 1. júla 2016 konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

18. Najvyšší soud Slovenskej republiky ako soud odvolací (ust. § 10 ods. 2, § 246c ods. 1 prvá veta OSP, v spojení s § 492 ods. 1 SSP) preskúmal napadnutý rozsudek krajského soudu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach odvolania navrhovatelky (ust. §246c ods. 1 prvá veta OSP a § 212 ods. 1 OSP a ust. § 492 ods. 1 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 1 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho soudu Slovenskej republiky www.nsud.sk (ust. § 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP a ust. § 492 ods. 1 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

19. Predmetom odvolacieho konania v preskúmanej veci bol rozsudek krajského soudu č.k. 8Sd/88/2016-48 zo dňa 28. marca 2018, ktorým soud prvního stupně potvrdil rozhodnutie odporovatelky zo dňa 13.03.2015, č. XXX XXX XXXX X.

20. Predmetom preskúmanacieho konania soudu v danej veci bolo rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X

zo dňa 13. marca 2015, ktorým Sociálna poisťovňa ústredie - odporkyňa, podľa ust. § 236 ods. 1 písm. a/ a b/, zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z., zaviazala navrhovateľku do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok v celkovej sume 14 862,84 Eur.

V.

Právne posúdenie veci odvolacím súdom

21. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

22. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

23. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasti okrem iných stelesnené princípy, ako sú práva istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodíť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999, nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I. ÚS 44/1999, nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I. ÚS 10/98), (I. ÚS 54/02, nález z 13. novembra 2002, Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750, nález Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 22/06). Judikatúra ústavného súdu tiež kladie dôraz na to, že v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy s uplatňovaním princípu právnej istoty v právom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné princípy vlastné právnemu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, resp. proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04).

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací súčasne poukazuje na to, že súd v procese súdneho prieskumu nie je súdom skutkovým. V správnom súdnictve preskúmavajú sudy, na základe žalôb alebo opravných prostriedkov, zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP). Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov /§ 250l a nasl. OSP/) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s

procesnoprávnymi predpismi.

26. Podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 1, 2 OSP). Konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu (§ 250m ods. 1 OSP). Súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu, napadnutého opravným prostriedkom účastníka správneho konania a konania mu predchádzajúceho súd vykoná na základe administratívneho spisu správneho orgánu. Žalovaný správny orgán je povinný v súdom určenej lehote predložiť súdu svoje spisy (§ 250d ods.1 OSP).

27. V rámci preskúvacieho súdneho konania súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

28. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

29. Odvolací súd mal v danej veci preukázané, že súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu rozhodnutia odporkyne nepostupoval náležite v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie, majúce za následok, že prvostupňový súd v procese súdneho prieskumu rozhodnutia odporkyne sa dopustil takej procesnej vady, ktorá podmienila nezákonnosť napadnutého rozsudku.

30. Zo spisového materiálu predloženým krajským súdom na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd zistil, že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13 marca 2015 navrhovateľke podľa § 236 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č 310/2006 Z.z. uložila povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok v celkovej sume 14 862,84 Eur. Sociálna poisťovňa, ústredie podaním zo dňa 23.06.2016, doručeným krajskému súdu dňa 30.06.2016, spolu s vyjadrením predložila Krajskému súdu v Bratislave opravný prostriedok navrhovateľky proti uvedenému správne rozhodnutiu na rozhodnutie. Odporkyňa vo vyjadrení uviedla, že navrhovateľka podaním z 27. marca 2016 označeného ako „odpoveď na Váš list zo 16. januára 2016 nesúhlasí s uvedeným rozhodnutím, nakoľko povinnosť voči Sociálnej poisťovni podľa § 227 ods 3 zákona si splnila nielen jedenkrát, dokonca až trikrát, o čom predložila kópie podacích lístkov. Krajský súd si od Sociálnej poisťovni, ústredie - odporkyne, nevyžiadal administratívny spis, ktorým je dávkový spis vo vzťahu k vdovskému dôchodku navrhovateľky.

31. Skutkové okolnosti vyplývajúce zo spisu krajského súdu preukazujú, že súd prvého stupňa nevenoval veci dostatočnú pozornosť, keď náležite neskúmal, či list navrhovateľky z 27. marca 2016, adresovaný Sociálnej poisťovni, ústredie, označený ako „odpoveď na Váš list zo 16. januára 2016“ a Sociálnej poisťovni, ústredie doručený dňa 07.04.2016 spĺňa zákonné podmienky opravného prostriedku proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovni, ústredie č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 13 marca 2015 a následne, pokiaľ by mal preukázané, že uvedeným listom navrhovateľka podáva opravný prostriedok proti uvedenému rozhodnutiu odporkyne zo dňa 13. marca 2015 neskúmal, či navrhovateľka podala opravný prostriedok proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote. Skutkové zistenia podmieňujúce preukázanie vôle navrhovateľky vyjadrenej v jej liste z 27. marca 2016, adresovaného Sociálnej poisťovni, ústredie a označeného ako „odpoveď na Váš list zo 16. januára 2016“ a súčasne preukázanie, či navrhovateľka podala opravný prostriedok proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote, sú súčasťou administratívneho spisu, ktorý si súd prvého stupňa nevyžiadal.

32. Vychádzajúc z uvedeného vyššie Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd, nesprávnym úradným postupom v konaní súdneho prieskumu rozhodnutia odporkyne, sa dopustil takej

procesnej vady konania, majúcej za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia súdu. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 492 ods.1, 2 SSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a s § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 OSP.

33. V ďalšom konaní krajský súd si vyžiada od odporkyne jej administratívny spis, týkajúci sa dávky vdovského dôchodku navrhovateľky a na základe skutkových zistení posúdi, či list navrhovateľky z 27. marca 2016 spĺňa zákonné podmienky opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13 marca 2015 a či bol podaný v zákonnej lehote. Až následne vec znovu prejedná v rozsahu námietok navrhovateľky a opätovne vo veci samej rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

34. Najvyšší súd v danej súvislosti súčasne poukazuje na to, že napriek apelačnému opravnému systému, ktorý sa v správnom súdnictve v Slovenskej republike v zmysle príslušnej právnej úpravy v zásade uplatňoval, primárne preskúmaval zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu krajský súd ako súd prvého stupňa. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho bolo preskúmať vecnú správnosť prvostupňových rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa vrátane odôvodňovania rozhodnutia.

35. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.